

Трудові книжки та порядок їх зберігання для підприємця

У відповідності до п. 7.1 гл. 7 Інструкції №58 «Про порядок ведення трудових книжок» встановлено, що на підприємстві ведеться така документація щодо обліку бланків трудових книжок і заповнених трудових книжок:

а) книга обліку бланків трудових книжок і вкладишів до них, затверджена наказом Мінстату України від 27 жовтня 1995 року N 277.

б) книга обліку руху трудових книжок і вкладишів до них, затверджена наказом Мінстату України від 27 жовтня 1995 року N 277.

Враховуючи те, що до підприємницької діяльності фізичних осіб застосовуються нормативно – правові акти, що регулюють підприємницьку діяльність юридичних осіб, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин (згідно ст. 51 ЦКУ), **виникає запитання: чи потрібно фізичній особі – підприємцю вести книгу обліку бланків трудових книжок і вкладишів до них та книгу обліку руху трудових книжок і вкладишів до них?**

Міністерство соціальної політики України вважає, що підприємець немає обов'язку ведення обліку бланків та руху трудових книжок.

Відповідь Мінсоцполітики від 20.06.2014р. №72/06/187-14 надаємо нижче.



МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35219001004117 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

20.06.14 № 42/сб/107-14

На № _____ від _____

Доліба А.М.
а/с 522,
м. Чернівці, 58001

Юридичним департаментом Міністерства соціальної політики розглянуто Ваш лист від 30.05.2014 № 1/0000443 та в межах компетенції повідомляємо наступне.

Відповідно до частини першої статті 3 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) законодавство про працю регулює трудові відносини працівників усіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, виду діяльності і галузевої належності, а також осіб, які працюють за трудовим договором з фізичними особами - підприємцями без створення юридичної особи з правом найму, та фізичних осіб, які використовують найману працю, пов'язану з наданням послуг.

Згідно із статтею 48 КЗпП трудова книжка є основним документом про трудову діяльність працівника.

Трудові книжки ведуться на всіх працівників, які працюють на підприємстві, в установі, організації або у фізичної особи понад п'ять днів.

Пунктом 2.21-1. Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженою наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29 липня 1993 р. № 58 (зі змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17 серпня 1993 р. за № 110, встановлено, що трудові книжки працівників, які працюють на умовах трудового договору у фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності без створення юридичної особи з правом найму, та фізичних осіб, які використовують найману працю, пов'язану з наданням послуг (кухарі, няньки, водії тощо), зберігаються безпосередньо у працівників.

Враховуючи зазначене, підстави для ведення фізичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності документації щодо обліку бланків та руху трудових книжок і вкладишів до них відсутні.

Одночасно повідомляємо, що листи міністерства не є нормативно-правовими актами, за своєю природою вони носять інформаційний, рекомендаційний та необов'язковий характер.

Директор Юридичного департаменту

О. Туліна

Департамент податкового аутсорсингу

Компанії «Вікторія»

Розрахунок страхового стажу для виплат з Фонду ТВП

Як відомо, на даний час до страхового стажу працівника зараховується період, в якому були оплачені страхові внески в повному обсязі, але не менше ніж в розрахунку з мінімальної заробітної плати. Проте, в історії соціального страхування з тимчасової втрати працездатності існують періоди, коли порядок розрахунку страхового стажу здійснювався в інший спосіб, зокрема – на підставі записів у трудовій книжці.

Детальна відповідь щодо застосування порядку розрахунку страхового стажу – у консультації Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності України.



**Фонд соціального страхування
з тимчасової втрати працездатності
ВИКОНАВЧА ДИРЕКЦІЯ**

04070, м. Київ, вул. Боричів Тік, 28
e-mail: fse@fse.gov.ua

тел.: 206-04-01
факс: 206-04-06

На № 18.04.2014 № 5-44/Д-6763-120

від _____

Доліба А.М.
вул. Богомольця, 17/1
м. Чернівці, 58001

Виконавча дирекція Фонду розглянула ваше звернення щодо обчислення страхового стажу, повідомляє наступне.

Із набранням чинності Законом України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» від 18.01.2001 № 2240 (далі – Закон № 2240) розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності застрахованим особам визначався залежно від тривалості страхового стажу (крім деяких категорій осіб, які мають установлені законодавством пільги) та розміру середньої заробітної плати.

Обчислення тривалості страхового стажу для оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності, яке застосовувалося після набрання чинності Законом № 2240 (після 28.02.2001), було пов'язано зі сплатою страхових внесків до Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності (далі – Фонд) у порядку та розмірах, установлених законодавством, крім деяких періодів, які зараховувалися до страхового стажу застрахованої особи без сплати страхових внесків. Згідно зі статтею 7 Закону № 2240 до таких періодів належали періоди (сума періодів): тимчасової втрати працездатності; відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами; відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; одержання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, крім пенсій усіх видів; загального трудового стажу працівника для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності, набутого ним до 28.02.2001, який визначався згідно з Правилами обчислення загального трудового стажу для призначення працівникам допомоги по тимчасовій непрацездатності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19.10.1998 № 1658. Оскільки Фонд не мав можливості вести персоніфікацію сплати страхових внесків, то страховий стаж при оплаті допомоги по тимчасовій непрацездатності розраховувався у відповідності до записів у трудовій книжці про перебування застрахованої особи у трудових відносинах.

Починаючи з 01.01.2011 тривалість страхового стажу при розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності залежить не лише від сплати страхових внесків із заробітної плати застрахованої особи, а й від розміру сплаченого страхового внеску.

Виконавча дирекція Фонду соціального
страхування з тимчасової втрати
працездатності
№5-44/Д-6763-120 від 18.04.2014

134456



Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464 (далі – Закон № 2464) були внесені зміни до частини першої статті 7 Закону № 2240, згідно з якими з 01.01.2011 страховий стаж – це період (строк), протягом якого особа підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, та за який щомісяця сплачено нею та роботодавцем або нею страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок.

Мінімальний страховий внесок – це сума коштів, що визначається розрахунково як добуток мінімального розміру заробітної плати і розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, встановлених законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід) (пункт 12 статті 2 Закону № 2240).

Крім того, під час обчислення тривалості страхового стажу після 01.01.2011 враховуються періоди, протягом яких застрахована особа не сплачує страхові внески, але які прирівнюються до періодів, за які сплачено страхові внески виходячи з розміру мінімального страхового внеску. Маються на увазі періоди отримання виплат за окремими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, а саме: допомоги по тимчасовій непрацездатності; допомоги по вагітності та пологах; виплат за страхуванням на випадок безробіття (крім одноразової виплати для організації безробітним підприємницької діяльності); допомоги по тимчасовій непрацездатності потерпілому від нещасного випадку на виробництві чи професійного захворювання; пенсії по інвалідності (періоди виплати пенсій усіх інших видів не враховуються). Також зараховується до страхового стажу період отримання допомоги для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (згідно із Законом України «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» щодо зарахування до страхового стажу періоду відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку» від 19.11.2013 № 691).

Страховий стаж обчислюється в місяцях. Неповний місяць роботи, якщо застрахована особа підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням, або брала добровільну участь у цьому виді страхування, зараховується до страхового стажу як повний місяць за умови, що сума сплачених за цей місяць страхових внесків є не меншою, ніж мінімальний страховий внесок.

Якщо сума сплачених за відповідний місяць страхових внесків менша, ніж мінімальний страховий внесок, до страхового стажу зараховується лише період, визначений за формулою, відповідно до частини третьої статті 7 Закону № 2240 (пропорційно сумі сплачених страхових внесків): $ТП = Св : В$, де ТП – тривалість періоду, що зараховується до страхового стажу і визначається в місяцях; Св – сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, сплаченого за відповідний місяць; В – мінімальний розмір страхового внеску за відповідний місяць.

Також, частиною третьою статті 7 Закону № 2240 визначено, що до страхового стажу прирівнюється трудовий стаж, набутий працівником за час роботи на умовах трудового договору (контракту) до набрання чинності цим Законом, тобто до

28.02.2001 року. Для осіб, які вже мали загальний трудовий стаж до впровадження Закону № 2240, визначений згідно з Правилами № 1658, він зараховується до страхового стажу.

Отже, при визначенні страхового стажу застрахованої особи, яка на початок 2011 року має страховий стаж менше восьми років і не має пільг згідно чинного законодавства, починаючи з 2011 року необхідно керуватися інформацією про страховий стаж застрахованої особи набутий після 01.01.2011, який обчислюється за даними, що містяться в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру.

Відповідно до ст. 14' та 20 Закону № 2464 Пенсійний фонд України та його територіальні органи зобов'язані надавати безоплатно на вимогу застрахованих осіб інформацію, що міститься на їх персональних облікових картках у реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру (автоматизований банк відомостей, створений для ведення єдиного обліку фізичних осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню відповідно до закону), про страховий стаж та заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), розмір сплаченого єдиного внеску та інші дані, що використовуються для обчислення та призначення страхових виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.

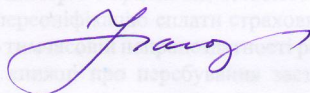
Страховальники, які виявили завищення сум на виплату матеріального забезпечення застрахованим особам, вказаних у заявах-розрахунках, що надані до органів Фонду, терміново повинні письмово повідомити орган Фонду за місцем обліку про зміст помилки (прізвище та ініціали застрахованої особи, номер листка непрацездатності та вид допомоги, по якому виявлено помилку) з подальшим відображенням повернутих сум у звіті по коштах Фонду за формою Ф4-ФСС з ТВП.

Надлишково отримані суми мають бути повернені на рахунок органу відділення Фонду, з якого здійснювалося фінансування, протягом трьох робочих днів після виплати допомоги застрахованим особам за рахунок отриманих від Фонду коштів. При забезпеченні вказаних строків повернення коштів фінансові санкції, передбачені статтею 30 Закону № 2240, не застосовуються.

У разі виявлення порушення робочим органом Фонду при перевірці порушення триденного терміну повернення надлишково отриманих коштів Фонду, страховальник повинен сплатити штраф у розмірі 10 відсотків несвоечасно повернутих страхових коштів та пеню в розмірі 0,1 відсотка від суми несвоечасно повернутих страхових коштів і штрафних санкцій, розраховану за кожний день прострочення платежу. Крім того, статтею 30 Закону № 2240 встановлена відповідальність за порушення встановленого порядку використання страхових коштів, якою передбачено накладання штрафу у розмірі 50 відсотків неправомірно витраченої суми.

Заступник директора

Вик. Петрова О.А.
425-12-04



Т.А. Нагорна

Департамент бухгалтерського аутсорсингу

Компанії «Вікторія»

Помічник нотаріуса: набуття статусу приватного особливості

Компанією «Вікторія» направлявся запит до Міністерства юстиції України щодо роз'яснення особливостей визначення трудового стажу для кандидата на роботу помічником приватного нотаріуса. Підстава для подання запиту – можливість неоднозначного трактування наступного нормативного обмеження: *«Стаж роботи у сфері права визначається на підставі записів у трудовій книжці»*.

Не потребує пояснення те, що запис в трудовій книжці не може відобразити реальний обсяг зайнятості на роботі. Адже зайнятість може бути повна, а може бути й часткова. Претендент, що працював на відповідних посадах на 0,5 ставки матиме аналогічний запис в трудовій книжці, як і той претендент, що працював на повну ставку.

На зазначений запит Міністерством юстиції України надано відповідь від 04.03.2014р. №2755-0-33-14/131. У відповіді йдеться про все, – навіть про те, що не запитувалось; проте роз'яснення щодо впливу обсягу зайнятості на визначення стажу профільний орган так і не надав, обмежившись натяками та цитатами з попередніх роз'яснень.

Для зручності, подаємо текстову частину роз'яснення та безпосередньо фотокопію:

«Міністерство юстиції України розглянуло Ваше звернення і в межах компетенції повідомляє.

Статтею 3 Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон) встановлено, що нотаріусом може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як шість років, з них помічником

нотаріуса або консультантом державної нотаріальної контори – не менш як три роки, склав кваліфікаційний іспит і отримав свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Згідно зі статтею 13 Закону помічником нотаріуса може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як три роки. Не може бути помічником нотаріуса особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.

Помічник нотаріуса не може займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності.

Добір кандидатур і прийняття на роботу помічника приватного нотаріуса є виключним правом нотаріуса. З помічником нотаріуса укладається трудовий договір. Нотаріус може мати одного помічника.

Листом Міністерства юстиції України від 30 серпня 2009 року № 31-32/310 начальникам головних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі було надано відповідне роз'яснення з питань застосування та реалізації положень Закону України «Про нотаріат» щодо визначення стажу роботи у сфері права.

Зокрема, у вказаному листі зазначено, що до стажу роботи у сфері права зараховується період роботи на посадах з реалізацією повноважень, пов'язаних з правоохоронними, правовиконавчими, правоустановчими функціями.

За змістом робота у сфері права передбачає розробку або застосування норм права і носить систематичний характер. Це період роботи в органах державної влади (у тому числі судах, органах юстиції, прокуратури), нотаріату, адвокатури, місцевого самоврядування, у профспілкових комітетах та інших громадських організаціях, на підприємствах, в установах, організаціях будь-

якої форми власності.

Стаж роботи у сфері права визначається на підставі записів у трудовій книжці.

Звертаємо увагу, що відповідно до положень статті 10 Закону, а також постанови Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року N 923 «Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату» рішення про допуск чи відмову в допуску до складання кваліфікаційного іспиту конкретної особи приймається Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату за результатами розгляду подання відповідного головного управління юстиції“.

Фотокопія відповіді:



МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Універсальна правничо-фінансова
аутсорсингова компанія «Вікторія»,
ТОВ

Задорожній Р.Г.

а/с 522,
м. Чернівці,
58001

04.03.2014 № 2755-0-33-14/13.1

На № _____

Міністерство юстиції України розглянуло Ваше звернення і в межах компетенції повідомляє.

Статтею 3 Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон) встановлено, що нотаріусом може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як шість років, з них помічником нотаріуса або консультантом державної нотаріальної контори – не менш як три роки, склав кваліфікаційний іспит і отримав свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Згідно зі статтею 13 Закону помічником нотаріуса може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як три роки. Не може бути помічником нотаріуса особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.

Помічник нотаріуса не може займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності.

Добір кандидатів і прийняття на роботу помічника приватного нотаріуса є виключним правом нотаріуса. З помічником нотаріуса укладається трудовий договір. Нотаріус може мати одного помічника.

Листом Міністерства юстиції України від 30 серпня 2009 року № 31-32/310 начальникам головних управлінь юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі було надано відповідне роз'яснення з питань застосування та реалізації положень Закону України «Про нотаріат» щодо визначення стажу роботи у сфері права.

Зокрема, у вказаному листі зазначено, що до стажу роботи у сфері права зараховується період роботи на посадах з реалізацією повноважень, пов'язаних з правоохоронними, правовиконавчими, правоустановчими функціями.

За змістом робота у сфері права передбачає розробку або застосування норм права і носить систематичний характер. Це період роботи в органах державної влади (у тому числі судах, органах юстиції, прокуратури), нотаріату, адвокатури, місцевого самоврядування, у профспілкових комітетах та інших громадських організаціях, на підприємствах, в установах, організаціях будь-якої форми власності.

Стаж роботи у сфері права визначається на підставі записів у трудовій книжці.

Звертаємо увагу, що відповідно до положень статті 10 Закону, а також постанови Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 року № 923 «Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату» рішення про допуск чи відмову в допуску до складання кваліфікаційного іспиту конкретної особи приймається Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату за результатами розгляду подання відповідного головного управління юстиції.

**Заступник Міністра –
керівник апарату**



Юрій ІВАЩЕНКО

Кухленко К.О.
486-41-62

Персональні дані, вказані Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.

Департамент юридичних
та корпоративних послуг
Компанії «Вікторія»

До уваги приватних нотаріусів!

Компанія «Вікторія» зможе стати Вашим надійним помічником у підготовці декларації про доходи. Крім того, – на умовах аутсорсингу, – пропонуємо скористатись послугами з ведення обліку заробітної плати/нарахувань та утримань по стажерах.

Вартість послуг:

- підготовки річної декларації (разово/на рік) – 1800 грн.;
- обліку, звітності по заробітній платі найманих працівників (в місяць, за одного працівника) – 125 грн.

За додатковою інформацією звертайтеся за тел.:

095-595-7777, 044-223-7378,
094-823-7378